

Taiteen perusopetuksen teatteritaiteen suuntautumisvaihtoehdon yleisen oppimäärän opetussuunnitelma

Rauman kaupunki

8/2014

**Susanna Siren-Saranpää, tuntiopettaja, Rauman kansalaisopisto
Helinä Seikola, rehtori, Rauman kansalaisopisto
Juli Aerila, lehtori, Turun yliopisto Rauman opettajankoulutuslaitos**

Sisältö

1. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä, tavoitteet ja arvot	2
2. Esittävien taiteiden (sirkustaide, teatteritaide) suuntautumisvaihtoehtojen yhteiset tavoitteet	2
2.1 Teatteritaiteen suuntautumisvaihtoehdon tavoitteet.....	3
2.2 Opintokokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt.....	3
3. Opetuksen toteuttaminen	4
3.1 Oppimiskäsitys ja opiskeluympäristö	4
3.2 Opintojen rakenne, laajuus, kesto ja opetusjärjestelyt	4
4. Rauman teatteritaiteen perusopetuksen opetuksen toteuttaminen ja opetusjärjestelyt	5
4.1 Opintokokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt.....	6
4.2 Opintojen rakenne ja laajuus lukuvuosittain.....	9
5. Oppilaan opiskelua koskevat ohjeet	11
5.1 Oppilaaksi ottaminen	11
5.2 Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen ja opintojen korvaavuus	11
5.3 Oppilaan erottaminen	12
6. Arviointi.....	12
6.1 Todistukset	12

1. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä, tavoitteet ja arvot

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Oppilaitos voi myös järjestää alle kouluikäisille varhaisiän opetusta sekä opetusta aikuisille.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla. Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua myöhempisiin opintoihin.

Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Keskeistä on oppilaan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen.

Taidekasvatuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä ja tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Tavoitteena on myös kehittää eri kulttuurien ymmärtämistä ja tulkittamista. Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaan minän kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. Oppilas rakentaa maailmankuvaansa ilmaisemalla ja tutkimalla taiteen keinoin kokemuksiaan ja itselleen merkityksellisiä elämän sisältöjä. Opiskelussa on keskeistä taiteen tekeminen ja sen kokemisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta persoonallisesti. Opetuksessa tulee ottaa huomioon oppilaiden yksilölliset erot ja tukea oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan.

Tavoitteena on myös ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetuksessa korostuu taiteidenvälisyys. Tavoitteena on kehittää yhteistyötä taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja muiden tahojen kanssa.

2. Esittävien taiteiden (sirkustaide, teatteritaide) suuntautumisvaihtoehtojen yhteiset tavoitteet

Esittävien taiteiden yleisen oppimäärän suuntautumisvaihtoehdot ovat sirkustaide ja teatteritaide.

Esittävien taiteiden suuntautumisvaihtoehtojen tavoitteena on vahvistaa oppilaan luovuutta, ajatteluntaitojen kehittymistä, emotionaalista ja esteettistä kasvua sekä kykyä pitkäjänteiseen tavoitteelliseen työskentelyyn. Opetuksessa vahvistetaan oppilaan myönteisen minäkuvan ja itsetunnon kehittymistä. Opetuksen tavoitteena on luoda olosuhteet, joissa oppilas voi kehittää omaa ilmaisuaan, taitojaan ja tietojään. Opetuksessa syvennetään sirkus- ja teatteritaiteen ymmärrystä sekä kykyä kokea iloa omasta ja muiden työskentelystä ja esityksistä. Tavoitteena on, että oppilaille syntyy hyvä

suhde sirkus- tai teatteritaiteeseen. Oppilaat tutustuvat suuntautumisvaihtoehdoissa taiteenalan historiaan ja sen nykymuotoihin ja saavat mahdollisuuden luoda uutta. Tavoitteena on, että oppilaiden tietoisuus sirkus- ja teatteritaiteen kansainvälisyydestä lisääntyy. Opetuksessa otetaan huomioon kulttuurinen moniarvoisuus.

Sirkus- ja teatteritaiteelle on ominaista monitaiteellisuus ja vuorovaikutus muiden taiteiden kanssa. Tämä tulee ottaa huomioon opetuksessa.

2.1 Teatteritaiteen suuntautumisvaihtoehdon tavoitteet

Teatteritaiteen opiskelun myötä oppilas oppii antamaan kokemuksilleen merkityssisältöjä ja ilmaisemaan ajatuksiaan, tunteitaan ja tavoitteitaan teatteritaiteen keinoin.

Teatteritaiteen opiskelu on toiminnallista, ja oppiminen tapahtuu omakohtaisen tekemisen kautta. Opiskelussa korostuu ryhmässä toimiminen ja kokemuksellinen oppiminen.

Oppilas oppii arvioimaan työskentelyään vuorovaikutteisissa tilanteissa.

2.2 Opintokokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt

Teatteritaiteen opiskelun myötä oppilas oppii antamaan kokemuksilleen merkityssisältöjä ja ilmaisemaan ajatuksiaan, tunteitaan ja tavoitteitaan teatteritaiteen keinoin.

Teatteritaiteen opiskelu on toiminnallista, ja oppiminen tapahtuu omakohtaisen tekemisen kautta. Opiskelussa korostuu ryhmässä toimiminen ja kokemuksellinen oppiminen.

Oppilas oppii arvioimaan työskentelyään vuorovaikutteisissa tilanteissa.

Opintokokonaisuuksien aikana oppilas tutustuu teatteritaiteen perusteisiin ja teatterin eri muotoihin. Opetuksessa painotetaan vuorovaikutustaitojen harjoittamista ja osallistumista teatterinomaiseen ryhmässä tapahtuvaan toimintaan. Teatteri- ja roolileikkien avulla vahvistetaan oppilaan ilmaisu- ja havaintokyvyn kehittymistä. Opetuksessa tuetaan oppilaan henkilökohtaisen taiteellisen näkemyksen kehittymistä.

Oppilas tutustuu teatterin osa-alueisiin: näyttelijäntyöhön, dramaturgiaan, ohjaajantyöhön, puvustukseen ja maskeeraukseen, lavastukseen sekä valo- ja äänisuunnitteluun. Oppilas saa monipuolisia kokemuksia esitysten valmistamisprosesseista ja kokemuksia esiintymisestä. Oppilasta opastetaan keskustelemaan teatteritaiteen käsittein omasta ja muiden työskentelystä ja arvioimaan sitä.

Opintojen aikana tutustutaan teatteriin ja sen toimintaan ja mahdollisuuksien mukaan vierailaan teatteriesityksissä. Työpajoissa syvennetään teatteritaiteen ilmaisullista ja teknistä osaamista ja teatteritietoutta. Työpajoissa voidaan tehdä yhteistyötä muiden taidealojen kanssa, kutsua eri alojen asiantuntijoita vierailijoiksi, käydä teatteriesityksissä ja tutustumisvierailuilla ja esittää omia produktioita muualla.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1 Oppimiskäsitys ja opiskeluympäristö

Opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista, ja erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista.

Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämänsä maailmansa. Oppimisessa lähtökohtana on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Työtapojen tulee ohjata oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

Tavoitteena on, että opiskeluympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista ja antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva. Oppilaalla tulee olla mahdollisuus asettaa omia tavoitteita ja häntä tulee kannustaa työskentelemään itsenäisesti ja toisten kanssa. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia työtapoja ja kehittämään taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun.

Tilojen, työvälineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelu. Hyvä opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen. Opiskeluympäristössä on otettava huomioon, että taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen ja kykyyn arvioida omaa oppimista. Opetuksessa painottuvat yhdessä opiskelu, oppiminen ja myönteinen oppimiskokemus.

3.2 Opintojen rakenne, laajuus, kesto sekä opetusjärjestelyt

Yleinen oppimäärä eri taiteenaloilla muodostuu opintokokonaisuuksista. Oppilaat voivat lukea hyväkseen muilla taiteenaloilla tehtyjä opintoja siten kuin oppilaitoksen opetussuunnitelmassa määritellään. Opinnot järjestetään siten, että oppilaan siirtyminen yleisestä oppimäärästä laajaan ja laajasta oppimäärästä yleiseen on mahdollista.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia. Opintonsa aloittaneille oppilaille on mahdollisuus koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Annettavan opetuksen määrän mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen.

Yleiseen oppimäärään kuuluvien opintokokonaisuuksien lisäksi oppilaitos voi tarjota oppilaitoskohtaisia valinnaisia opintokokonaisuuksia, joiden tavoitteet ja sisällöt laaditaan niin, että ne syventävät ja laajentavat opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä opintokokonaisuuksia.

Esittävien taiteiden perusopetuksen yleinen oppimäärä koostuu joko toisesta tai molemmista suuntautumisvaihtoehdoista. Opinnot muodostuvat perusopinnoista ja työpajaopinnoista, joita on yhteensä kymmenen opintokokonaisuutta (sirkustaide 5+5 ja teatteritaide 6+4). Oppilaan on osoitettava todistuksen antajalle kaikki päättötodistuksen saamiseen oikeuttavat opinnot suoritetuiksi.

Esittävien taiteiden yleinen oppimäärä voi sisältää valinnaisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää myös yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen kanssa.

Opetuksen järjestelyissä on otettava huomioon esittävien taiteiden luonne. Oppilaalla tulee olla mahdollisuus pitkäjänteiseen opiskeluun, koska sirkus- ja teatteritaiteen luonne on monitaiteellinen ja opinnot ovat laaja-alaisia. Oppiminen on kypsyminenprosessi. Opetusjärjestelyissä on otettava huomioon oppilaan ikä ja kehitystaso.

Opiskeluympäristön tulee olla yleisen oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen vaatimusten mukainen sekä tilana turvallinen ja varustukseltaan sirkustaiteen tai teatteritaiteen opetukseen soveltuva.

Opetusta voidaan antaa viikko-opetuksena, kurssimuotoisena opetuksena ja monimuoto-opetuksena.

Varhaisiän opinnot

Varhaisiän opinnoissa opetuksen lähtökohtana on leikki. Opetuksessa korostetaan aistihavaintojen tekoa sekä tuetaan mielikuvituksen ja aloitekyvyn ja omien oivallusten kehittymistä. Oppilas ohjataan työskentelemään pitkäjänteisesti. Hän harjoittelee ryhmässä olemista ja toimimista sekä opettelee keskustelemaan omasta ja muiden työskentelystä. Sirkustaiteen varhaisiän opinnoissa oppilas tutustuu sirkustaiteeseen ja ohjattuun liikunnalliseen harjoitteluun ryhmässä. Hän harjoittelee sirkustaiteen sanaston käyttämistä. Teatteritaiteen varhaisiän opinnoissa oppilas tutustuu teatteri-ilmaisun alkeisiin. Hänen persoonallisen ilmaisunsa kehittymistä tuetaan satujen ja tarinoiden sekä rooli- ja teatterileikkien avulla. Oppilas oppii käyttämään teatteritaiteen sanastoa.

Aikuisten opinnot

Aikuisten opetusta suunniteltaessa on otettava huomioon heidän kiinnostuksensa kohteet, aiemmat opintonsa ja kokemuksensa esittävien taiteiden alueilla. Aikuisia ohjataan laatimaan oma opiskeluohjelma oppilaitoksen opetussuunnitelman pohjalta. Heitä ohjataan itsenäiseen ja oma-aloitteeseen opiskeluun. Opetuksessa luodaan kannustava ja sosiaalisesti vuorovaikutteinen opiskeluilmapiiri. Aikuisten opetuksen tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin esittävien taiteiden suuntautumisvaihtoehtojen perusteissa ja työpajoissa on määritelty. Heidän opiskelussaan korostuvat oman työskentelyn ja oppimisen seuranta sekä itsearviointi.

4. Rauman teatteritaiteen perusopetuksen opetuksen toteuttaminen ja opetusjärjestelyt

Teatteritaiteen perusopetus on teatteri- ja ilmaisukasvatusta lapsille, koska tehtävänämme on tukea lasta niin yksilönä kuin ryhmän jäsenenäkin. Teatteritaiteen opinnoissa kehittyvät rinnakkain mm. keskittyminen, itseilmaisuus, persoonallisuus, luovuus, toisten huomioiminen ja havainnointikyky itseä ja maailmaa kohtaan.

Alkuvuosien teatterileikeistä lapsen harrastuneisuus saa uusia muotoja syventävien opintojen kautta. Opetus on monipuolista ja teatterialan eri ammattilaiset toimivat opettajina.

Opiskelu järjestetään Rauman kaupungin Kellariteatterissa (Pursikatu 4), suurin osa opetuksesta ja työskentelystä tapahtuu siellä, mutta opintosuunnitelmaan kuuluvat myös vierailut eri teattereissa. Lisäksi joitakin esityksiä voidaan toteuttaa erilaisissa tapahtumissa, jolloin teatteri menee sinne missä ihmiset ovat.

Opintovuoden kesto on pääsääntöisesti 34 työviikkoa, sisältäen syys- ja kevätlukukauden. Opetusta voidaan jaksottaa kokonaistuntimäärien sisällä tarpeen mukaan esimerkiksi otettaessa huomioon arkipyhät ja koulujen loma-ajat. Opetusta annetaan yleensä vähintään kaksi tuntia tai isompien ryhmissä 3-4 tuntia viikossa, poikkeuksina kuitenkin esimerkiksi työpajat ja vierailevat opettajat sekä lukuvuosittaiset opetusjärjestelyt.

Perusopinnot on mahdollista suorittaa seitsemässä vuodessa.

4.1 Opintokokonaisuuksien tavoitteet ja sisältö

PERUSOPINNOT 1-6

1. TEATTERI-ILMAISU JA -LEIKIT (yht.70 tuntia)

Erilaiset ilmaisutaidon harjoitteet auttavat oppilasta ohjaamaan energiaa luovaan ajatteluun ja toimintaan. Leikin varjolla itseilmaisuus vahvistuu ja opitaan työskentelemään ryhmässä. Teatterin teko lähtee ilosta ja innokkuudesta. Teatteri-ilmaisu ja -leikit opintokokonaisuus tukee ja ruokkii lapsen omaa luovuutta ja mielikuvitusta. Opinnot sisältävät mm. roolileikkejä, keskittymistä, ilmaisutaitoa ja ryhmässä toimimista.

Tavoitteet:

- Tutustua teatteriin ilmaisu- ja taidemuotona
- Oppia työskentelemään pareittain ja ryhmässä
- Ilmaista ja kokea tunteita ja aistimuksia
- Keskittymiskyvyn kehittyminen
- Eläytyminen erilaisiin tilanteisiin
- Äänen muuntelun oppiminen
- Liikkeiden hallinta

2. FYYSINEN ILMAISU JA ÄÄNENKÄYTTÖ (yht. 45 tuntia)

Opintokokonaisuudessa löydetään oma liikkuvuus, ääni ja tila. Annetaan oppilaalle työkaluja ymmärtää itseään kokonaisvaltaisesti. Johtoajatuksena opintokokonaisuudessa on, että paras ja kallein työvälineemme on minä itse. Oppilas tutustuu mm. näyttämöliikuntaan ja sen eri muotoihin, tilankäyttöön ja äänenhuoltoon. Myös liikeimprovisaatiot tai mimiikka tulevat tutuiksi.

Tavoitteet:

- Tiedostaa äänen ja kehon käytön monipuolisuus

- Lisätä fyysistä ilmaisua sekä kehonhallintaa
- Äänen tuottamisen ja käytön perustietojen hallitseminen

3. NÄYTTELIJÄNTYÖ (yht. 120 tuntia)

Näyttelijäntöön opinnoissa oppilas saa monipuolisen mahdollisuuden oppia näyttelijäntööstä. Erilaisten työtapojen kautta syntyy luottamus omaan itseesi esiintyjänä. Omien ja muiden ideoiden kunnioittaminen ymmärretään voimavarana. Näyttelemisen ulottuvuudet eri tyyliuuntien kautta tulevat konkreettiseksi. Opinnot sisältävät mm. näyttelijäntöön tekniikkaa, roolianalyysia ja improvisaatiota.

Tavoitteet:

- Kontaktin ja vuorovaikutuksen harjoittelu
- Uskallus heittäytyä ja luottamus kasvaa
- Ymmärtää roolihenkilön merkitys tarinassa
- Roolin ylläpitäminen ja sen kehittäminen itse näyttelijänä
- Keinoja roolihahmotukseen

4. OHJAAJANTYÖ (yht. 20 tuntia)

Oppilas tutustuu ohjaajantöön asettamalla itse ohjaajan paikalle. Tutussa ryhmässä ohjauksen ensiaskeleet on turvallista ottaa. Oppilas ymmärtää ohjaajantöön merkityksen ja oppii kantamaan vastuuta ryhmästä. Kokonaisuudessa oppilas oppii ohjauksen tekniikkaa ja toteuttaa sitä käytännössä demojen eli pienten ohjauspätkien muodossa.

Tavoitteet:

- Oppia keinoja ja ajatuksia, joilla ohjaaja saattaa oman näkemyksensä aiheesta näkyväksi
- Harjoitella ryhmän ja yksittäisen näyttelijän ohjausta
- Erilaisia ohjausteknikoita ja -tapoja

5. DRAMATURGIA (yht. 30 tuntia)

Mikä on tekstin merkitys teatterille, näyttelijälle, ohjaajalle, yleisölle? Opintokokonaisuus kattaa dramaturgian peruskäsitteet. Tutustutaan tekstin matkaan, ajatuksesta näyttämölle. Tehdään itse ja luetaan, omaksutaan draamallista ajattelua.

Tavoitteet:

- Oppia dramaturgian peruskäsitteistö
- Kehittää draamallista ajattelua
- Dramaturgian merkitys

6. PUVUSTUS JA MASKEERAUS (yht. 15 tuntia)

Tutustutaan henkilöhaamoon puvustuksen ja maskin kautta. Mitä ne tuovat roolihenkilön kokonaisuuteen ja mikä on niiden merkitys? Vierailaan mahdollisuuksien mukaan teatterin puvustamossa ja harjoitellaan itse

maskeerausta.

Tavoitteet:

- Maskeerauksen perusteet
- Ymmärtää puvustus ja maskeeraus osana roolityötä

Perusopinnot yhteensä 300 tuntia
TYÖPAJAOPINNOT 7-10

7. TEATTERILAJIT TUTUIKSI (yht. 75 tuntia)

Tässä opintokokonaisuudessa oppilaalla on mahdollisuus tutustua useampaan teatteritaiteen muotoon. Joitakin lajeja itse kokeilemalla oppilas hahmottaa eri teatterilajien ulottuvuuksia ja mahdollisuuksia. Toteutetaan suurimmaksi osaksi viikonloppukursseina. Kokonaisuus voi sisältää esimerkiksi tarinateatteria, musiikkiteatteria, nukketeatteria

Tavoitteet:

- Tutustua yhteen tai useampaan teatterilajiin itse tehden ja katsomalla
- Ymmärtää lajille ominaisia tapoja ja muotoja

8. TEATTERI TUTKII TEATTERIA (yht. 25 tuntia)

Mistä teatteri sai alkunsa? Tutustutaan teatterihistoriaan, nähdään teatteri yhteiskunnallisena vaikuttajana ja analysoidaan teatterin merkitystä ihmiselle. Teatteri tutkii teatteria -opintokokonaisuudessa on pääsääntöisesti teatterihistoriaa ja vierailu teatteriesityksessä, jonka pohjalta oppilas toteuttaa yhdessä sovitulla tavalla analyysin nähdystä ja koetusta.

Tavoitteet:

- Tutustua teatterihistoriaan
- Harjoitella analyysia omasta teatteritaidekokemuksesta

9. ESITYSTEKNIikka (yht. 25 tuntia)

Esitystekniikan työpajaopinnot auttavat oppilasta ymmärtämään lavastuksen, äänen ja valon merkitystä esityksen illuusion luomiseen sekä niiden vaikutusta näyttelijäntyöhön ja kokonaisuuteen. Opinnoissa vierailaan mahdollisesti teatterin lavasteissa/lavastamossa. Toteutetaan pienimuotoinen lavaste-, valo tai ääniharjoittelu itse tekemällä.

Tavoitteet:

- Oppilas ymmärtää valojen, äänien ja lavastuksen merkityksen esityksessä

10. PÄÄTTÖTYÖ (yht. 75 tuntia)

Viimeisen vuoden loppurivistus. Valmistetaan julkinen esitys joko yksin tai ryhmässä. Oppilaat valmistavat esityksen, jossa käyttävät aiempina vuosina oppimaansa tietoa ja taitoa. Päätötyössä oppilaat tutkivat teatteritaidetta itse valitsemastaan näkökulmasta. Oppimispäiväkirjan muodossa oppilaat pohtivat mm. omaa kasvuaan teatteritaiteen perusopetuksen parissa, ilmaisuaan ja suhdettaan teatteriin ja sen tekemiseen.

Tavoitteet:

- Vahvistaa omaa taiteellista ilmaisukykyään
- Hahmottaa oppimispäiväkirjan tms. avulla omaa teatteri/taideajatteluaan
- Oppia luovaan, itsenäiseen ja päämäärätietoiseen työskentelyyn

Työpajaopinnot yhteensä 200 tuntia

4.2 Opintojen rakenne ja laajuus lukuvuosittain

Opintojen laajuus on yhteensä 500 tuntia (perusopinnot 300 tuntia + työpajaopinnot 200 tuntia), jotka lapsi etenee tutussa ryhmässä askel askeleelta. Teatteritaiteen perusopetusta tarjotaan seitsemässä ryhmässä. Ryhmän maksimikoko on 20 oppilasta.

Opetus on tasolta toiselle etenevää. Taulukossa on selvitetty vuosittaiset tuntimäärät ryhmittäin ja tasoittain.

Willitys				Kätkö				Hinku				Aarre	
1. vuosi		2. vuosi		1. vuosi		2. vuosi		1. vuosi		2. vuosi		1. vuosi	
syksy	kevät	syksy	kevät	syksy	kevät	syksy	kevät	syksy	kevät	syksy	kevät	syksy	kevät
teatteri- leikit 28 t	teatteri- leikit 28 t	teatteri- leikit 14 t	näytteli- jänttyö 20 t	näytteli- jänttyö 20 t	fyysinen ilmaisu 15 t	näytteli- jänttyö 30 t	työpaja 7 10 t	näytteli- jänttyö 20 t	työpaja 7 20 t	ohjaus 20 t	työpaja 9 15 t	työpaja 7 15 t	työpaja 9 5 t
	fyysinen ilmaisu 15 t	työpaja 8. 7 t	työpaja 8. 5 t	työpaja 8. 5 t	näytteli- jänttyö 15 t	fyysinen ilmaisu 15 t	työpaja 8 10 t	drama- turgia 10 t	näytteli- jänttyö 15 t	drama- turgia 20 t	työpaja 7 30 t	puvustus+ maskee- raus 10 t	työpaja 10 60 t
28 t	28 t	29 t	27 t	25 t	40 t	30 t	35 t	33 t	35 t	40 t	45 t	40 t	65 t
yht. 56 t	yht. 56 t	yht. 56 t	yht. 65 t	yht. 65 t	yht. 65 t	yht. 68 t	yht. 85 t	yht. 105 t					

Tasokuvaukset:

Willitys 1. ja 2. vuosi

Hypätään yhdessä teatterin valloittavaan maailmaan! Willi-minä saa nostaa luovaa päätään ja sitä ruokitaan turvallisessa ja kiehtovassa teatteri-ympäristössä. Willityksen aikana lapsi saa teatterileikkien ja satujen kautta tukea omaan ilmaisuunsa. Huomioidaan toisia ja opitaan ryhmässä toimimisen taitoja. Willitys-vuodet sisältävät mm. roolileikkejä, keskittymistä, ilmaisutaitoa sekä naurua ja iloa tutussa ryhmässä.

Kätkö 3. ja 4. vuosi

Teatterikärpänen puree kunnolla ja kovaa! Etsitään oman ilmaisun ääntä ja kuunnellaan kaverin luovuutta. Vapaudutaan arjesta, kun roolihahmot houkuttelevat mukaan seikkailuun. Kätkössä lapsi etsii ja löytää eri keinoja ilmaisuun, oppii luottamaan itseensä ja antaa tilaa luovuudelle. Tavoitteellisempi harrastus teatterissa alkaa. Kätkö-vuodet sisältävät mm. näyttämöliikuntaa, äänenkäyttöä, näyttelijäntyötä ja työpajoja.

Hinku 5. ja 6. vuosi

Rohkeudella ja rakkaudella teatteria! Hinku antaa teatterityökaluja kohdata elämän monimutkaisuutta. Nuori käyttää luovuuttaan ja saa ilmaista tunteitaan sellaisina kuin ne ovat. Kun maailma on hankala, oppii nuori teatterilainen suhtautumaan itseensä rohkeudella ja ennen kaikkea rakkaudella. Hinku-vuodet sisältävät mm. näyttelijäntyötä, ohjausta, dramaturgiaa ja työpajoja.

Aarre 7. vuosi

Teatterista on löytynyt aarre! Teatteri-villityksestä on tullut vuosien ystävä. Nuori on saanut tärkeitä taitoja elämäänsä: uskoa omaan tekemiseen, ryhmätyötaitoja ja läsnäoloa. Erityisesti itsen ja tunteiden ymmärrys on kasvanut. Aarre-vuosi kokoaa yhteen aiempien vuosien tiedot ja taidot. Perusopinnot ovat takanapäin ja koko vuosi tähtää päättötö-esitykseen. Oma persoonallinen tapa ilmaista on löytynyt. Aarre-vuodet sisältävät mm. oppimispäiväkirjan/portfolion, todistuksen sekä päättötö-esityksen.

5. Oppilaan opiskelua koskevat ohjeet

5.1 Oppilaaksi ottaminen

Hakemuslomakkeita saa kouluilta, kansalaisopistosta, kaupungintalon yhteispalvelupisteestä sekä kaupungin internetsivuilta lomakepalvelusta. Oppilaat valitaan ilman pääsykokeita ilmoittautumisjärjestyksessä. Valituksi tulleille ilmoitetaan kirjallisesti. Opinnot voi aloittaa 7-10-vuotiaana.

5.2. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen ja opintojen korvaavuus

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään

opiskelun tavoitteet, opiskelu-aika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

Oppimäärää ja opetusta yksilöllistettäessä otetaan huomioon, että opintojen tavoitteet ovat esittävien taiteiden opetussuunnitelman perusteiden mukaiset. Oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Opetuksessa painottuvat oppilaan yksilölliset tavoitteet ja elämyksellinen kokeminen. Opetus voi tapahtua yksilöopetuksena tai ryhmäopetuksena.

5.3 Oppilaan erottaminen

Oppilaitoksella on oikeus erottaa oppilas, joka toistuvasti häiritsee ryhmän tai opettajan työskentelyä, on perusteettomasti poissa tai ei maksa lukukausimaksua.

6. Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksessa ei käytetä numeroarvostelua. Esittävien taiteiden perusopetuksen yleisen oppimäärän arviointi on pitkäkestoista ja oppimiseen kannustavaa. Oppilaalle annetaan palautetta oppitunneilla suullisesti, päättötyö arvioidaan kirjallisesti.

Oppilas harjoittelee itsearviointia koko opiskelun ajan, ja häntä ohjataan arvioimaan työskentelyään vuorovaikutteisissa tilanteissa. Häntä opastetaan oman oppimisensa dokumentoimiseen ja seurantaan. Arvioinnin tulee kannustaa oppilasta esittävillä taiteilla ominaiseen työskentelyyn ja ilmaisuun. Arvioinnin kohteena on esittävien taiteiden yleisten ja suuntautumisvaihtoehtojen tavoitteiden saavuttaminen.

6.1 Todistukset

Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan 10 opintokokonaisuutta. Kaikki oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet merkitään päättötodistukseen.

Oppilaalle annetaan pyydettäessä todistus suoritetuista opintokokonaisuuksista.

Päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskelu-aika vuosina
- oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet ja oppilaan saaman opetuksen tuntimäärä niissä (laskennan perustana käytetään 45 minuutin pituista oppituntia)
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätös (päivämäärä) opetussuunnitelman hyväksymisestä

- maininta, että taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä koostuu vähintään kymmenestä opintokokonaisuudesta
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2004 mukaisesti.

Todistuksesta käy selville, missä esittävien taiteiden suuntautumisvaihtoehdossa oppilas on opiskellut.